

СІМЕЙНЕ ПРАВО

Тетяна Боднар

докторка юридичних наук, професорка,
членкиня-кореспондентка НАПрН України,
професорка кафедри цивільного права
Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
(Київ, Україна)
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7066-453X>
tvbodnar@ukr.net

УДК 347.636.5

УПРАВЛІННЯ МАЙНОМ ДИТИНИ ЗА ЦИВІЛЬНИМ І СІМЕЙНИМ КОДЕКСАМИ УКРАЇНИ (ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ)

АНОТАЦІЯ. Незважаючи на застосування в цивільному та сімейному законодавстві терміна “управління майном дитини”, зміст (елементи) цього поняття чітко не визначені, різниця між управлінням майном малолітньої та неповнолітньої дитини в сімейному законодавстві не завжди виражена, окремі відносини, зокрема щодо використання майна дитини, відповідальності батьків та опікунів за неналежне виконання обов’язків щодо управління майном малолітньої дитини тощо врегульовані недостатньо.

Мета статті полягає у з’ясуванні змісту та порядку здійснення управління майном малолітньої дитини за Цивільним і Сімейним кодексами України (ЦК України та СК України відповідно), а також виявленні проблем та неузгодженостей у правовому регулюванні управління зазначеним майном нормами цивільного та сімейного законодавства і формулюванні пропозицій щодо удосконалення зазначених норм.

Запропоновано авторське визначення поняття управління майном дитини як здійснення батьками й іншими суб’єктами, визначеними СК України, повноважень щодо реалізації прав малолітньої дитини як власника зазначеного майна, пов’язаних із володінням, користуванням і розпорядженням ним, у межах, визначених СК України та іншими законами, з метою задоволення потреб та інтересів малолітньої дитини.

Проведено порівняльно-правовий аналіз норм ЦК України та СК України, виявлено окремі суперечності та неузгодженості між їхніми нормами.

Сформульовано низку пропозицій щодо вдосконалення положень СК України, зокрема щодо: використання доходу від управління майном малолітньої дитини; права неповнолітньої дитини розпоряджатися доходами від використання свого майна; обов’язку відшкодування опікуном завданої майнової шкоди та повернення доходів, одержаних від управління майном підопічного; заборони батькам (усиновлювачам), опікунам дарувати майно дітей, підопічних; вчинення одним із батьків правочинів щодо нерухомого та іншого цінного майна малолітньої дитини і визначення критеріїв віднесення майна до категорії “цінне майно” тощо.

Ключові слова: управління майном дитини; малолітня дитина; неповнолітня дитина; цінне майно; відповідальність опікуна (підкувальника).

Серед багатьох проблем, що стосуються правового статусу малолітньої дитини як суб'єкта сімейних правовідносин, важливе місце посідають питання правового режиму майна малолітньої дитини, зокрема, питання управління належним їй майном.

Оперуючи правовою категорією “управління майном”, акти цивільного і сімейного законодавства України не розкривають її змісту, що породжує низку проблем у правозастосуванні як суб'єктами управління, так і судами, і може негативно позначитися на майнових правах та охоронюваних законом інтересах власника майна. Особливої уваги потребують питання охорони та захисту майнових прав малолітніх дітей, які, виходячи з їхнього фізичного, духовного чи соціального розвитку, відповідно до закону мають часткову цивільну дієздатність і тому мають право вчиняти лише дрібні побутові правочини.

Питання управління майном малолітньої дитини досліджували у своїх працях І. Жилінкова, Л. Красицька, З. Ромовська й інші українські вчені, проте поза їхньою увагою залишилася низка проблем, пов'язаних із використанням доходів, одержаних від використання майна дитини, відповідальністю батьків та опікунів за неналежне виконання обов'язків щодо управління майном малолітньої дитини тощо.

В умовах рекодифікації цивільного законодавства та невизначеності питання щодо місця сімейно-правових норм в оновленому Цивільному кодексі України (далі – ЦК України)¹ актуальність правового регулювання відносин з управління майном дитини, безумовно, зростає, що породжує, зокрема, потребу у визначенні основних елементів поняття “управління майном дитини”.

Метою дослідження є з'ясування змісту та порядку здійснення управління майном малолітньої дитини за ЦК України та Сімейним кодексом України (далі – СК України)², а також виявлення проблем і неузгодженостей у правовому регулюванні управління зазначеним майном нормами цивільного та сімейного законодавства й формулювання пропозицій щодо удосконалення зазначених норм.

Норми глави 70 ЦК України, яка має назву “Управління майном”, присвячені лише договору управління, за яким одна сторона (установник управління) передає другій стороні (управителеві) на певний строк майно в управління, а друга сторона зобов'язується за плату здійснювати від свого імені управління цим майном в інтересах установника управління або вказаної ним особи (вигодонабувача).

¹ Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>> (дата звернення: 18.01.2022).

² Сімейний кодекс України: Закон України від 10 січня 2002 р. № 2947-III <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>> (дата звернення: 18.01.2022).

Установником управління є власник майна (ч. 1 ст. 1032 ЦК України), що суттєво відрізняє поняття управління в цивільному і сімейному законодавстві.

Так, до певної міри зміст управління розкриває ч. 5 ст. 1033 ЦК України, згідно з якою управитель, якщо це визначено договором про управління майном, є довірчим власником цього майна, яким він володіє, користується і розпоряджається відповідно до закону та договору управління майном. Водночас договір про управління майном не тягне за собою переходу права власності до управителя на майно, передане в управління.

Тут доречно зазначити, що в ч. 1 ст. 1030 ЦК України безпідставно, на нашу думку, ототожнюються *предмет договору* (дії, що їх вчиняє управитель в інтересах установника управління або вказаної ним особи (вигодонабувача)) з його можливими *об'єктами* – підприємством як єдиним майновим комплексом, нерухомою річчю, цінними паперами, майновими правами та іншим майном.

Видається, що предметом договору є зобов'язання як правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від певної дії, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку³. У такому разі цілком логічним буде розуміння об'єкта договору управління як певних видів майна.

Інший, ніж у ЦК України, зміст у поняття управління майном (майновими об'єктами), очевидно, має вкладатися у випадку, коли йдеться про управління майном дитини відповідно до ст. 72 ЦК України та ст. 177 СК України.

За відсутності в СК України легального визначення поняття управління майном дитини варто звернутися до запропонованих у літературі з сімейного права доктринальних визначень зазначеного поняття.

Так, І. Жилінкова визначала право батьків з управління майном дитини як можливість здійснення батьками комплексу юридичних та фактичних дій, спрямованих на реалізацію майнових прав дитини з володіння, користування та розпорядження належним їй майном і здійснюваних виключно в інтересах дитини⁴. З такою складовою управління майном дитини, як вчинення фактичних дій, погоджується і В. Ватрас⁵. Щоправда, в іншому випадку І. Жилінкова вже не згадує про фактичні дії, з чим не можна погодитися, а описує лише різні види правочинів, об'єктом

³ Т. Боднар, *Виконання договірних зобов'язань у цивільному праві* (Юрінком Інтер 2005) 86.

⁴ *Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар* (Жилінкова І ред, Ксилон 2008) 519.

⁵ *Науково-практичний коментар. Сімейний кодекс України* (Боднар Т, Дзера О ред, Юрінком Інтер 2020) 267.

яких є майно малолітніх дітей, що їх вчиняють батьки в процесі управління майном дитини⁶.

Більш загально визначає поняття управління майном З. Ромовська, яка під управлінням майном розуміє комплекс дій, спрямованих насамперед на його збереження, забезпечення можливості користування ним самим власником або іншою особою, а в окремих випадках – у можливості отримання доходу⁷.

На нашу думку, управління майном дитини – це здійснення батьками та іншими суб'єктами, визначеними СК України, повноважень щодо реалізації прав малолітньої дитини як власника зазначеного майна, пов'язаних із володінням, користуванням і розпоряджанням ним, у межах, визначених СК України та іншими законами, з метою задоволення потреб та інтересів малолітньої дитини.

За загальним правилом, встановленим ч. 1 ст. 177 СК України, батьки управляють майном, належним малолітній дитині, без спеціального на те повноваження. З урахуванням положення ч. 4 ст. 232 СК України про те, що усиновлення надає усиновлювачеві права і накладає на нього обов'язки щодо дитини, яку він усиновив, у такому ж обсязі, який мають батьки щодо дитини, в подальшому, розглядаючи питання управління майном малолітньої дитини, матимемо на увазі як батьків, так і усиновителів.

Відповідно до ч. 3 ст. 17 Закону України “Про охорону дитинства”⁸ батьки або особи, які їх замінюють, не мають права без дозволу органу опіки та піклування вчиняти правочини щодо нерухомого майна, право власності на яке належить дитині, а у випадках, визначених законом, – також щодо нерухомого майна, право користування яким належить дитині, відмовлятися від належних дитині майнових прав, зобов'язуватися від імені дитини порукою чи видавати письмові зобов'язання.

Видається, що це положення зазначеного Закону не знайшло відповідного закріплення у ст. 177 СК України, в якій ідеться про “майно, належне малолітній дитині”, проте не визначається право, на якому воно належить дитині – чи є це виключно правом власності, чи іншим речовим правом, передбаченим ЦК України.

На нашу думку, в ст. 177 СК України неповно і не зовсім коректно врегульовано відносини стосовно “долі” доходів, одержаних від управління майном дитини. Про такі доходи йдеться в частинах 8 та 9 ст. 177 СК України, а саме: 1) після припинення управління батьки зобов'язані повернути дитині майно, яким вони управляли, а також *доходи* від нього; 2) неналежне виконання батьками своїх обов'язків щодо управління

⁶ Харьковская цивилистическая школа: антология семейного права (Спасибо-Фатеева И ред, Право 2013) 194.

⁷ З Ромовська, *Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар* (Правова єдність 2009) 270.

⁸ Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001 р. № 2402-III <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>> (дата звернення: 18.01.2022).

майном дитини є підставою для покладання на них обов'язку відшкодувати завдану їй матеріальну шкоду та повернути *доходи*, одержані від управління її майном.

По-перше, що стосується використання доходу від управління майном дитини, отриманого під час належного управління, то в ст. 178 СК України йдеться лише про одну з правомочностей управління – використання майна. А як бути з доходами, одержаними від розпорядження майном малолітньої дитини, наприклад, внаслідок відчуження належного їй нерухомого майна? Зрозуміло, що це теж дохід, який належить малолітній дитині.

По-друге, згідно з положенням ч. 1 ст. 178 СК України батьки мають право використовувати дохід, одержаний від використання майна малолітньої дитини, на виховання та утримання інших дітей та на невідкладні потреби сім'ї. А як же потреби самої малолітньої дитини, про які в ст. 178 СК України навіть не згадується, що змушує звертатися до ч. 1 ст. 177 СК України, відповідно до якої батьки зобов'язані дбати про використання майна дитини в її інтересах.

З метою усунення наведених прогалин і недоречностей пропонуємо викласти ст. 178 СК України в такій редакції:

“Стаття 178. Використання доходу від управління майном дитини

1. Дохід, одержаний від управління майном малолітньої дитини, має використовуватися, передусім, на її утримання та виховання.

2. Батьки мають право використовувати також на утримання та виховання інших дітей та на невідкладні потреби сім'ї.”

У зв'язку з цим ч. 2 ст. 178 СК України пропонуємо викласти у вигляді окремої статті СК України:

“Стаття 178¹. Права неповнолітньої дитини щодо розпорядження доходом від використання свого майна

1. Неповнолітня дитина розпоряджається доходом від використання свого майна відповідно до Цивільного кодексу України.”

Окремого аналізу потребують відносини щодо управління майном малолітньої дитини опікунами, які не дістали, на нашу думку, належного правового регулювання нормами СК України. Тому такий аналіз може бути проведений на основі приписів ЦК України, оскільки, як зазначено в ч. 4 ст. 249 СК України, цивільні права й обов'язки опікуна встановлюються ЦК України.

Згідно з ч. 1 ст. 72 ЦК України, яка регулює відносини щодо управління майном особи, над якою встановлено опіку, опікун зобов'язаний дбати про збереження та використання майна підопічного в його інтересах.

При цьому, якщо малолітня особа може самостійно визначити свої потреби та інтереси, опікун, здійснюючи управління її майном, повинен враховувати її бажання. Якщо малолітня дитина є власником нерухомо-

го майна або майна, яке потребує постійного управління, опікун може з дозволу органу опіки та піклування управляти цим майном або передати його за договором в управління іншій особі.

Встановлюючи в ч. 3 ст. 72 ЦК України право опікуна самостійно здійснювати витрати, необхідні для задоволення потреб підопічного, за рахунок пенсії, аліментів, відшкодування шкоди у зв'язку з втратою годувальника, допомоги на підопічну дитину та інших соціальних виплат, призначених на підопічну дитину відповідно до законів України, доходів від майна підопічного тощо, законодавець водночас істотно обмежує обсяг прав опікуна щодо вчинення ним правочинів, поділяючи зазначені правочини на дві групи: а) правочини, які не може вчиняти опікун (ст. 68 ЦК України), та б) правочини, які він не має права вчиняти без дозволу органу опіки та піклування (ч. 1 ст. 71 ЦК України).

Загалом проведений аналіз повноважень опікуна щодо управління майном особи, над якою встановлено опіку (в контексті цього дослідження йдеться про малолітніх осіб), свідчить, по-перше, про розпорошеність в ЦК України норм щодо прав опікуна щодо управління майном та правочинів, які не може вчиняти опікун (ст. 68 ЦК України) і які він не має права вчиняти без дозволу органів опіки та піклування (ст. 71 ЦК України), тоді як у ст. 177 СК України аналогічні норми щодо прав батьків вміщені більш компактно, що полегшує їх сприйняття та застосування. По-друге, норми ЦК України не встановлюють правових наслідків неналежного виконання опікуном своїх обов'язків щодо управління майном малолітньої дитини (як це встановлено ч. 9 ст. 177 СК України стосовно батьків), окрім звільнення його від повноважень опікуна за заявою органу опіки та піклування (ч. 3 ст. 75 ЦК України).

Відсутність вказівки закону щодо обов'язку відшкодування опікуном завданої майнової шкоди та повернення доходів, одержаних від управління майном підопічного, може призвести до порушення майнових прав підопічного (зокрема, малолітньої дитини), а тому потребує внесення змін до ЦК України шляхом доповнення ст. 75 ЦК України ч. 4 такого змісту: *“4. Неналежне виконання опікуном своїх обов'язків щодо управління майном підопічного є підставою для покладення на нього обов'язку відшкодувати завдану йому майнову шкоду та повернути доходи, одержані від управління його майном”*. Вважаємо, що запропонована норма слугуватиме належному захисту майнових прав як малолітньої дитини, так і інших осіб, над якими встановлюється опіка.

На нашу думку, потребують узгодження норми ЦК України і СК України щодо вчинення батьками правочинів щодо транспортних засобів, належних малолітній дитині на праві власності. На відміну від ст. 71 ЦК України, п. 4 ч. 1 якої містить заборону опікуну укладати без дозволу органу опіки та піклування *“договори щодо іншого цінного майна”* (йдеть-

ся про договори, які не підпадають під ознаки, визначені п. 3 ч. 1 ст. 71 ЦК України), ст. 177 СК України такої норми не містить. Звідси можна дійти висновку, що договір про передання в користування іншій особі належного малолітній дитині транспортного засобу, який здебільшого відноситься до цінного майна, хоч поняття “цінне” і є оціночним і, очевидно, різне для кожного окремого випадку, не потребує дозволу органу опіки та піклування. Достатньо лише у разі вчинення такого правочину одним із батьків письмовою нотаріально засвідченою згоди другого з батьків.

У наведеному прикладі малолітня особа не позбавляється права власності на транспортний засіб, але експлуатація транспортного засобу може істотно вплинути на його вартість. Виходячи з цього пропонуємо: а) доповнити ч. 2 ст. 177 СК України після абзацу 2 абзацом 3 такого змісту: “укладати договори щодо іншого цінного майна”; б) абзац 2 ч. 6 ст. 177 СК України викласти в такій редакції: “На вчинення одним із батьків правочинів щодо нерухомого та іншого цінного майна малолітньої дитини повинна бути письмова нотаріально засвідчена згода другого з батьків”. При цьому в цивільному (сімейному) законодавстві важливо визначитися з критеріями віднесення майна до “цінного”, оскільки критерії, встановлені Законом України “Про запобігання корупції”⁹, який визначає правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, по-перше, встановлює занадто високі як для цивільного обігу межі віднесення майна до категорії цінного, по-друге, в розділі 5 “Цінне рухоме майно (крім транспортних засобів)” декларації, що подається відповідно до зазначеного Закону, не зазначається таке майно: цінні папери, корпоративні права, готівкові кошти, кошти на рахунках у банку чи інших фінансових установах, дорогоцінні (банківські) метали, подарунки у вигляді грошових коштів. Ці об’єкти, які дійсно можуть становити цінність, відображаються в інших розділах декларації.

Видається також за доцільне з метою усунення прогалини в сімейному законодавстві включити до ст. 177 СК України як окрему її частину норму щодо заборони батькам (усиновлювачам), опікунам дарувати майно дітей, підопічних, як це передбачено ч. 2 ст. 720 ЦК України.

Крім того, потребують, на нашу думку, певного удосконалення норми СК України щодо управління майном малолітньої дитини. Це стосується більш чіткого визначення як повноважень батьків, опікунів, районних державних адміністрацій та виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад, сільських, селищних рад об’єднаних територіальних громад щодо такого аспекту управління майном малолітньої дитини як його збереження та розпорядження, так і права на звернення

⁹ Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>> (дата звернення: 18.01.2022).

до суду за захистом порушених прав та інтересів малолітньої дитини. Зокрема, йдеться про чітке визначення кола суб'єктів, які мають право звертатися до суду з позовами про покладання на батьків у разі неналежного виконання ними своїх обов'язків щодо управління майном дитини обов'язку відшкодувати завдану їй матеріальну шкоду та повернути доходи, одержані від управління її майном.

В. Ватрас слушно зазначає, що з позовом про відшкодування завданої матеріальної шкоди та повернення доходів, одержаних від управління майном дитини, можуть звернутися до суду як сама неповнолітня дитина, оскільки згідно з ч. 1 ст. 18 СК України кожен учасник сімейних відносин, який досяг чотирнадцяти років, має право на безпосереднє звернення до суду за захистом свого права або інтересу, так і законні представники дитини, визначені ст. 59 ЦПК України¹⁰. Зокрема, виходячи зі змісту зазначеної статті, до них можна віднести батьків, усиновлювачів, інших осіб, визначених законом, які захищають права малолітніх осіб віком до 14 років. Ці ж особи можуть захищати у суді права неповнолітніх осіб віком від 14 до 18 років.

Досліджуючи “своєрідну”, за висловлюванням І. Жилінкової, природу відповідальності опікуна (піклувальника) за матеріальну шкоду, завдану дитині неналежним виконанням батьками своїх обов'язків щодо управління майном дитини, авторка справедливо зазначає, що зобов'язання щодо відшкодування матеріальної шкоди батьками не можна розглядати ні як таке, що виникло з делікту, ні як зобов'язання договірною типу. Виходячи з цього, вона робить припущення, що підставою виникнення цього зобов'язання є відомий римському праву квазіконтракт (ніби контракт)¹¹.

На нашу думку, в ч. 9 ст. 177 СК України йдеться про відмінну від підстав, передбачених ЦК України, юридичну підставу виникнення батьківського обов'язку – порушення вимог сімейного законодавства. Навіть незважаючи на відсутність у СК України статті, яка б визначала підстави виникнення сімейних прав та обов'язків, що, безумовно, можна вважати недоліком Кодексу, до такого висновку можна дійти, виходячи з аналізу положень ч. 2 ст. 18 СК України, в якій йдеться про такий спосіб захисту сімейних прав та інтересів, як “відшкодування матеріальної шкоди <...>, якщо це передбачено цим Кодексом <...>”. Звертає на себе увагу вжитий у цій статті термін “матеріальна шкода”, що відрізняється від ЦК України, де вживаються терміни “майнова шкода” та “збитки”. Вважаємо, що різниця в застосуванні різних термінів у цивільному і сімейному законодавстві може слугувати нехай і незначною, проте ще однією підставою для визнання сімейного права самостійною галуззю українського права.

¹⁰ Науково-практичний коментар. Сімейний кодекс України (н 5) 277.

¹¹ Харьковская цивилистическая школа: антология семейного права (н 6) 200.

Висновки. Проведене в цій статті дослідження дає змогу визначити поняття управління майном дитини як здійснення батьками та іншими суб'єктами, визначеними СК України, повноважень щодо реалізації прав малолітньої дитини як власника зазначеного майна, пов'язаних із володінням, користуванням і розпорядженням ним, у межах, визначених СК України та іншими законами, з метою задоволення потреб та інтересів малолітньої дитини.

Відмінність від управління майном згідно з ЦК України та управлінням майном малолітньої дитини за СК України полягає в підставах виникнення і здійснення прав та обов'язків суб'єктів управління: в першому випадку йдеться про договір, як підставу виникнення цивільних прав та обов'язків, у другому – сімейні права й обов'язки щодо управління майном малолітньої дитини виникають в силу прямої вказівки закону.

Порівняльний аналіз положень ЦК України, СК України, Закону України “Про охорону дитинства” та інших актів сімейного законодавства, що регулюють правовий режим майна малолітньої дитини, свідчить про існуючі в цих актах розбіжності, неузгодженості та суперечності, які запропоновано усунути за допомогою внесення відповідних змін, передусім до ЦК України та СК України.

REFERENCES

Bibliography

Authored book

1. Bodnar T, *Vykonannya dohovirnykh zobov'язan u tsyvilnomu pravi* (Yurinkom Inter 2005) (in Ukrainian).
2. Romovs ka Z, *Simeynyy kodeks Ukrayiny: Naukovo-praktychnyy komentar* (Pravova yednist 2009) (in Ukrainian).

Edited book

3. Bodnar T, Dzera O (red), *Naukovo-praktychnyy komentar. Simeynyy kodeks Ukrayiny* (Yurinkom Inter 2020) (in Ukrainian).
4. Spasibo-Fateyeva I (red), *Khar'kovskaya tsivilisticheskaya shkola: antologiya semeynogo prava* (Pravo 2013) (in Russian).
5. Zhylinkova I (red), *Simeynyy kodeks Ukrayiny: Naukovo-praktychnyy komentar* (Ksylon 2008) (in Ukrainian).

Tetjana Bodnar

MANAGEMENT OF THE CHILD'S PROPERTY ACCORDING
TO THE CIVIL AND FAMILY CODES OF UKRAINE
(COMPARATIVE AND LEGAL ASPECT)

ABSTRACT. Despite the use of the term “child property management” in civil and family law, the content (elements) of this concept are not clearly defined, the difference between property management of a minor and a minor in family law is not always expressed, some relationships, including the use of child property parents and guardians for improper performance of responsibilities for the management of the property of a minor child, etc. are insufficiently regulated.

The purpose of the article is to clarify the content and procedure for managing the property of a minor child under the Civil and Family Codes of Ukraine, as well as identify problems and inconsistencies in the legal regulation of management of property and civil and family law and formulate proposals to improve these rules.

The author's definition of the concept of child property management as exercised by parents and other entities defined by the Family Code of Ukraine, the authority to exercise the rights of a minor child as the owner of the property related to possession, use and disposal, within the Family Code of Ukraine and other laws, in order to meet the needs and interests of the minor child.

A comparative legal analysis of the norms of the Civil and Family Codes of Ukraine was carried out, some contradictions and inconsistencies between their norms were revealed.

A number of proposals have been formulated to improve the provisions of the Family Code of Ukraine, in particular: on the use of income from the management of the property of a minor child; regarding the right of a minor child to dispose of income from the use of his property; regarding the obligation of the guardian to compensate the property damage caused and to return the income received from the management of the ward's property; concerning the prohibition of parents (adoptive parents), guardians to donate the property of children, wards; on the commission by one of the parents of transactions on real estate and other valuable property of a minor child and the definition of criteria for classifying property as “valuable property”, etc.

KEYWORDS: child property management; a minor child; a minor child; valuable property; the responsibility of the guardian (trustee).